

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta, — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbo, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Volilni shod na Krškem.

Na soboto zvečer sklical je dr. Ivan Tavčar shod svojih volilcev iz Krškega mesta. Ob 8. uri bila je dvorana bralnega društva v hiši gospoda Gregoriča že polna. Shoda so se udeležili skoraj vsi volilci, tako iz krogov uradništva, kakor meščanstva. Gospod župan, dr. Romih, otvoril je zborovanje ter, pozdravši navzoče, pozval poslanca, da položi volilcem svoje poročilo. Dr. Tavčar govoril je nekako tako le:

Častiti gospodje volilci! Danes sem stopil pred vas, da vam poročam o delovanju deželnega zbora kranjskega, v kojega poslali ste me mej drugimi tudi vi kot zastopnika svojega mesta. Delovanje našega deželnega zbora giblje se v ponižnih mejah, in njegova moč ni posebno velika, in čisto gotovo je, da ne more čudežev delati, dočim bi volilci obilokrat najraje videli, da bi imel deželni zbor to lastnost. Pri tem nam je pa računati z obstoječimi razmerami. Na jedni strani stoje posamezni volilni okraji zbrani okrog svojega poslanca. In ko odhaja letá vsako leto k zasedanju deželnega zbora, nalagajo mu na srce, da naj ne pozabi te ceste, ne onega vodovoda, da se spozna renica, kakor je in kakor tiči za temi oblaki. Mnogo jih je mej volilci, ki menijo, da je naša dežela pravi kapitalist, in da ima denarja na ostajanje. V resnici pa je kranjska dežela največji dolžnik, kar jih poznam v Sloveniji, in če bi se hotela vsaka želja posameznih poslancev uresničiti v deželnem zboru, bi se prav hitro spraznile deželne blagajnice, katere itak nikdar posebno polne niso. Nasledek teh nepovoljnih razmer pa je, da posamezni deželni poslanci dostikrat propadejo s svojimi zahtevami za svoje volilne okraje, in ko se vračajo po končanem zasedanju domu mej svoje volilce, pridejo s praznimi rokami, in ne s polno torbo, kakor so častiti volilci

pričakovali. Tako ima vsak volilni okraj svoje težave; časih nekaj dobi, vsega pa nikdar ne. V tem pogledu se tudi krškemu mestu in oziroma krškemu okraju ni drugače godilo, nego drugim okrajem. Vse želje se vam niso izpolnile, ali nekaj pa je deželni zbor le storil za vas, če tudi se vam to premalo vidi. To zakrivila pa je okolščina, da ima dežela premalo dohodkov, preveč stroškov in preveč volilnih okrajev, ki vsi molé proseče svoje roke proti nji! Na tem mestu spominjati se mi je pred vsem Vaših vinskih gor, katere vam je pred nekaj leti ugonobil neljubi ameriški gost. Kjer je poprej duhteča trta kazala ponižni svoj cvet, šopirila se je pozneje koruza s svojim pustim latjem! Ali krški okraj — in tudi krško mesto udeleženo je pri tem — ni držal rok križem in pričel je riti po svojih kamnitih bregovih, in v potu svojega obraza je obnavljal svoje zapuščene vinograde. In danes si krški okraj lahko s ponosom dela upe, da bode čez kakih deset let imeli več vina, in boljšega vina, nego ste ga kdaj imeli. Da se je tako zgodilo, zahvaliti se je najprej vašemu ljudstvu, ki se ni plašilo pred delom, in pa nekaterim požrtvovalnim možem, ki žive v vaši sredi, in ki so narod neprestano poučevali, ter ga prepričali, da mu ni prej rešitve, dokler se ne obnove zeleni vinogradi, mej katerimi smo preživeli vesele dneve radostne mladosti! Da se je pa dosegel lep uspeh, temu zahvaliti se je na jedni strani državi, na drugi strani pa tudi deželnemu zboru, ki je pri obnovljenju vinogradov priskočil krškemu okraju na pomoč v toliki meri, kakor nobenemu drugemu vinorodnemu okraju ne. To je zasluga deželnega zbora, katero morate pripoznati, in katero bode še raje pripoznavali vaši potomci.

Pa tudi krško mesto ni ostalo brez daru! Vaša živa želja je bila, da se pri vas ustanovi bolnica, in da se tako pomaga bolnikom, ki so do sedaj dostikrat umirali, ker ni bilo zdravniške pomoči. Ta želja se vam je uresničila po usmiljeni roki velike vaše dobrotne, o katere mehkem srcu

bode še stoletja pričal vsak kamen krškega mesta. Želimo ji, da bi še prav dolgo živela, tako, da bode še sama opazovala blagoslov, ki se bode izlival iz krške bolnice daleč na okrog Vašega mesta! Pri taki ustanovi ne sme ostati v ozadju naša dežela, ker bode tudi ona imela znatne koristi od dobre bolnice krške. V tem oziru storil je že deželni zbor važen sklep, s katerim se je zavezal deželnemu prispevku, ki bode vstrel potrebam nove bolnice. Ta prispevek je zagotovljen, in zanj glasovati zavezani so tudi zastopniki kmetijskih občin, ker bode Vaša bolnica, če je tudi v mestu, v prvi vrsti služila kmetu, in ker bi za deželo prava sramota bila, če ne bi hotela dovoliti sredstev, koja omogočijo, da se bolnica istotako dostojno vzdržuje, kakor je bila dostojno ustanovljena.

Delovanje deželnega zbora pa se ne sme presojati zgolj s stališča, koliko je ta zbor storil za to ali ono pokrajino; glavna stvar ostane pač tisto delovanje, ki ni služilo samo posameznikom v korist, nego celoti, to je celi vojvodini Kranjski, ali pa sploh celemu narodu slovenskemu. Tukaj si je pridobil deželni zbor velikih zaslug in sicer s svojim sklepom, da naj se del deželnih dohodkov posveti ustanovitvi univerze v Ljubljani. Položenje s tem temelj, na kojem se bode jedenkrat moralo pričeti graditi, če tudi se dandanes še ne ve, kdaj se bode pričelo graditi. Vzlic temu pa si je deželni zbor kranjski postavil s svojim sklepom spominek, ki bode poznejšim rodovom oznanjeval, kako so deželni stanovi vneti bili za to, da se odpre v beli naši Ljubljani mogočen iztok omike in prosvete, in kako so, dasi morajo vsak vinar, prej kot ga izdajo, dvakrat obrniti, navdušeno glasovali za žrtev, ki se mora v očigled finančni moči dežele, naravnost ogromno imenovati. Glasovali pa smo za to žrtev v nadi, da postane vseučilišče v Ljubljani na našem jugu mogočen stebel tistega zdravega avstrijskega mišljenja, brez kojega naša država obstati ne more, da postane ognjišče prave omike, iz katere iz vira pravo domoljubje,

pravo pravicoljubje vseh do vseh, da postane zavod, ki naj na jugu narode združuje in ne razdvaja, in iz kojega naj posebno Slovenecem zasije žar tiste večne luči, ki razsvetljuje narodom pot, da ne zagazijo ž nje v temo, temveč, da hitreje in varneje dospe do napredka in svobodoljubja. (Burno pri-trjevanje). Obžalovati bi bilo, ako bi se vendar jedenkrat ne dobila avstrijska vlada, ki bi bila prepričana, da interes Avstrije že zahteva, da se na jugu ustanovi taka univerza!

Tik univerze sklepal je deželni zbor še o različnih družih zadevah, in predaleč bi sežal, če bi o njih danes razpravljali. Deželno zavarovanje proti ognju, proti toči, deželno zavarovanje živine, življenja, rent za stare dni, deželna hipotečna banka, vse je prišlo v razpravo: Vse to so projekti, o kojih se za gotovo ve, da bi zahtevali ogromnih deželnih žrtev, o kojih se pa ne ve, ali bi se končno obnesli ali ne. Na tem polju se da veliko govoriti, kakor se da v gospodarskih stvareh sploh veliko in lahko govoriti. Da deluje naša kmetijska družba prekoristno za napredek narodnega gospodarstva, da služijo temu gospodarstvu v korist dobre in lepe ceste, da mu služijo v korist uravnane reke, praktični vodovodi in kaj enakakega, o tem ni dvomiti. O drugih zgoraj navedenih rečeh pa se to zagotovo ne ve. Gospodarska organizacija, če naj je zdrava, mora se polagoma in naravno razviti. Vsako hlastanje tja v dan, vsaka umetna izgojitev nebrojnih gospodarskih zavodov, kojih projekti so se rodili v glavah samoukov, in koji so se v življenje poklicali največkrat zategadelj, da se lepo cvetoči jednaki zavodi nasprotne politične stranke s konkurenco uničijo, vsako umetno zasajanje konsumnih društev v kraju, kjer jih prav nič potreba ni, kjer imajo izpolniti jedino le nalogo, objesti političnega nasprotnika za vsakdanji kruh, z jedno besedo, vsaka taka pretirana, malo premišljena in politično-strankarskega sovrastva nadihnena gospodarska organizacija ne obeta dolgega življenja. To tudi

LISTEK.

„Rokovnjači“.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih po Jurčič-Kersnikovem romanu istega naslova.

(K jutrišnji premijeri.)

Slovenecem najpriljubljenější pripovednik, Josip Jurčič, je hotel v prvem letniku „Ljubljanskega Zvona“ podati roman iz domače zgodovine. Neizprosna smrt je sicer preprečila, da bi povsem izvršil ta svoj lepi namen, sreča pa je nanesla, da je njegov prijatelj, Janko Kersnik, s katerim se je mnogo razgovarjal o svojem delu, in ki je na drobno poznal Jurčičevo osnovo, završil povest tako izbornu, da se nam vidi roman povsem enotno delo. Težko kje dobimo sličen slučaj v literarni zgodovini.

Povest, katero sta podala Slovencem najboljša pisatelja, je pisana tako živo, tako dramatično, da tako rekoč „kriči“ po odru; zato pa ni čuda, če se je končno res dramatisirala.

Da se romani dramatisirajo, je obča navada. Znano je, da Shakespeare vzel snov mnogim svojim dram iz raznih novel, in da je njegov genij tujo snov tako ob-

delal, da je nastala prava drama. Ako opozarjam na moderne pisatelje, omenim naj samo jednega, Francoza Ohneta, ki je skoro vse svoje drame napisal na podlagi svojih romanov. Zlasti njegov tudi Slovincem znani, v Nemcih pa oboževani „Fuzinar“ je posnetek slovečega romana. Kdo ve, ali bi se Jurčič sam ne polotil tudi tega dela? Kdo ve, ali bi se ga bil branil Kersnik? Vsekakor prav je, da se poda Slovencem najpopularnejši roman slovenski tudi v obliki narodne igre. Priatelj drame je bilo pred vsem na tem, da poda delo obeh avtorjev kolikor mogoče brez bistvenih sprememb. V ta namen se ni le strogo držal dejanja v povesti sami ter je sprejel le neznatne, samo potrebne preembe — temveč je prevzel in pridržal tudi kolikor možno nespremenjeno, vse že itak dramatične in karakteristične dialoge.

Nova izvirna narodna drama je torej dramatisacija romana, ne pa drama s svobodno porabo romanske snovi, kar bi pa bilo tudi možno. Slovenci bodo na odru opazili le stare prijatelje in znance iz znane jim povesti. Kljub temu upam, da jih bo igra le tembolj mikala in da se jim bo le tembolj omilila.

Vse dejanje povesti in drame nam alika življenje slovenskega naroda l. 1810;

zato je bilo umestno, da se je izbrala ona dramatična oblika, ki tej vsebini najbolj prija, a ki tudi širšim slojem naroda najbolj ugaja — oblika narodne igre s petjem.

Tako bo delo Jurčič-Kersnikovo ob jednom prva slovenska izvirna kmetijska drama. Izvirna po obsegu in obliki. Dasi dejanje spominja nekoliko na Schillerjeve „Razbojnike“, je vendar povsem samostojno in izvirno slovensko. Podaje nam resnične dogodke iz slovenske zgodovine, uporablja povest domačih pisateljev in obsega glasbo uglednega slovenskega skladatelja, ki je ustvaril slovensko opero in razširil nje veljavo preko mej ožje domovine.

Slovenska zgodovina bi nudila domačim dramatikom dokaj snovi. Znamenito naključje je, da je prav Jurčič že podal Slovencem zgodovinsko dramo, „Tugomera“, iz časa junaških naših prednikov, iz časa boja poganstva s krščanstvom. In poznejša doba, doba preroditve slovenskega slovstva po protestantizmu, junaška doba bojev s Turki podala bi dramatiku mnogo snovi. Jurčič sam je zajel iz te poznejše dobe svojega „Erazma Tatenbacha“ in iz zadnje znamenite dobe našega pre-rojenja valéd francoske okupacije svoje „Rokovnjače“.

Niso samo tatovi in lopovi, ki se nam slikajo v tem delu, ni le posnemanje „roparske romantike“, ki je n. pr. v Nemcih porodila Schillerjevega dramatskega prvenca, „Razbojnike“ in Grillparzerjevo „Prababico“, ali ki je rodila opero „Fra Diavolo“ — ni le ta roparska romantika, ki se nam kaže v „Rokovnjačih“. Znamenita kulturna, socialna slika iz slovenskega življenja je to, in dasi je glavna oseba izmišljena, naslanja se vendar sujet na resnične dogodke iz kranjske zgodovine.

Rokovnjaški glavar Grog — po Iokavosti in podlosti prijatelja uničeni Nande pl. Basaj — živi le osveti; vendar nam kaže ta nesrečni mož toliko blagega značaja, da si hipoma pribori vse naše simpatije. Polonica je zdravo slovensko dekle, ki nima nič sorodnega z grajsko Amalijo — razun isto, čisto, a vročo žensko ljubezen. Kakor nam Schiller v kratkih potezah poda izbornu karakteristiko splet-karja Spiegelberga, tako nam Jurčič na kratko, a nedosežno naslika Obloškega Tončka.

Nikakor ne odrekam velike veljave Schillerjevi drami. Saj njena priljubljenost priča, da je to, nad 100 let staro delo še vedno vzgledno. Vender pa smelo trdim, jim je snov slovenskih „Rokovnjač“.

drugače biti ne more. Vsak narod prenese toliko gospodarskih zavodov, kolikor jih v resnici potrebuje. Nad produkcijo na tem polju je najnevarnejši eksperiment, ki se more počenjati z blagostanjem kakega naroda! Tem nevarnejši pa je ta eksperiment, če se je vprizoril radi reklame za to ali ono politično stranko. In bojim se, da naša klerikalna stranka že tiči v sredi take nadprodukcije. Ker z oznanovanjem čiste božje besede ni bila več zadovoljna, polastila se je v svojo reklamo tako zvane gospodarske organizacije. V vsaki vasi ustanovlja posojilnice in skoraj v vsaki vasi konsumna društva. Dokazana resnica je, da se iz navadnega kamna, in naj se še tolikokrat po ognju obrača, ne napravi zlato, ravno taka resnica pa je tudi, da se z dežele Kranjske, katero je Bog revno in ne preveč plodovito vstvaril, ne bode kar čez noč napravila obljubljena dežela, po kateri se mleko in med cedita! In naj se ustanovi še toliko konsumnih in družih društev: iz kamna ne bodo napravili zlata. (Burno pritrdjevanje.) Če pa mirno in dostojno očitamo klerikalni stranki te svoje pomisleke, odgovarja nam z bahanjem in z žvenketanjem svojega denarja, kojega so s pripomočjo svojih priganjačev na deželi mnogo napodili v svoje blagajnice. Moj Bog, Lav je s pričetka tudi žvenketal z denarjem, končno pa je pravil skoraj vso Francijo na beraško palico! Lahko bi dejal, da igra naša klerikalna stranka s svojo gospodarsko organizacijo nekako na borzi, in bojim se, da bode konec tak, kakor je vsikdar, kadar se samouki pečajo z borzijsko igro. Kmetje v Horjulu, ki imajo tako vzorno konsumno društvo, in delavci v Železnikih, ki dobivajo čebuljo v konsumnem društvu za pet krajcarjev ceneje, nego so jo prej dobivali pri vaški kramarici, ne bodo postali milijonarji: pač pa bode pričelo v ti klerikalni gospodarski organizaciji tu in tam pokati, in vdala se bode sedaj jedna, sedaj druga streha, in potem bode razpadlo vse. (Pritrdjevanje.) Že z ozirom na gospodarsko organizacijo mora narodna stranka ogibati se vsake tesnejše zveze s klerikalno stranko. Mi smo za napredek, ali na gospodarskem polju smo samo za tisti napredek, ki se sam iz sebe naravno razvija, ki ne sne nikomur vsakdanjega kruha, ki se opira na dobro premišljeno podlago, in ki toraj nikdar ne pušča s pogleda revščine naše dežele, ne malopremožnosti našega ljudstva, katera ne more prenašati gospodarskih eksperimentov, pri kojih se brez težave zaigra velik del ljudskega premoženja!

Pač pa je narodna napredna stranka prepričana, da se tudi na gospodarskem polju stori največji korak k napredku, če se da ljudstvu dobro in primerno šolstvo. Šolstva smo se v deželni zboru vedno z največjo ljubeznijo oklepali, dobro vedoč, da je to skoraj jedino, na kar opiramo svoje upe, kadar si predočujemo bodočnost

sovrstna, ako jih že ne presega. Schillerjevo delo je bilo plod mladeniške navdušenosti, in kazalo je na naslovnem listu grb leva z napisom: „in tyrannos“. Jurčič-Kersnikovo delo pa je plod zrele moške dobe, in oba pisatelja sta kot boritelja za svobodo svojega naroda bila gotovo istotako opravičena, da postavita ta moto svojem delu. Saj se tudi v njem bori junak za svojo osebno svobodo proti trimoštvu in krivici; kakor Schillerjev junak Karol ni „ropar po poklicu“, temveč je le v to prisiljen po zlobnosti drugih, prav tako je Nande žrtva satanske hudobije.

S temi reminiscencami nikakor ne mislim vzbujati paralel; nasprotno hočem s tem povdarjati samostojnost slovenskega dela. Pri nas se sicer ne manjka zlovoljnežev, ki bi očitali lepotičenje s pavovim perjem ne le mrtvima avtorjema, temveč tudi živečemu dramaturgu zaradi tuje snovi, katero si je izbral. Tem naj povem, da je hotel podati dramaturg po delu Jurčiča in Kersnika dramo, ki naj množi slavo njiju imena.

Zato upam, da postanejo „Rokovnjači“ res to, kar si želim s pisateljem dramaturgom vred: prva slovenska narodna drama iz kmetijskega življenja, ne le prva po vrsti in času, temveč tudi prva po zanimivosti in veljavi.

—8—

svoje narodnosti, in pa bodočnost slovenskega naroda sploh. Vzemite nam šolstvo, potem ste nam vzeli tudi našo narodnost, vzemite šolstvo slovenskemu kmetu, potem ga imamo tam, kjer ga nečemo imeti. To se pravi, kmet brez šole je kakor ovca, ki vedno tava za svojim vodnikom. Tak kmet pa ni naš vzor, in zagradel bil sem v deželni zboru, kakor tudi v deželni odboru gorak zagovornik ljudskega šolstva in naših učiteljev, ki so slabo plačani tlačani slovenskega naroda, pri tem pa vendar najboljši delavci našega slovenskega naroda. (Burno pritrdjevanje.)

Končno gotovo tudi pričakujete, da vam spregovorim kako besedico o tako imenovani „spravi“. Kakor vam znano, sklenila je narodno-napredna stranka s klerikalno stranko v deželni zboru neki dogovor, kojega smo krstili in ime „sprave“. Kaj sta pogodnika pri sklepu te sprave v svojem srcu gojila, mi ni znano; za-se vem, da sem imel odprte oči, in če je kdo upal, da me sprava v spanje potisne, ta je napravil napačne račune. Mladenci, v kojih še vse vre, lahko se zaljubijo danes v ta vzor, jutri v družega. Možno pa, ki stoje sredi političnih bojov, ne smejo biti taki mladenci, in ne smejo menjavati svojega prepričanja od sprave do sprave. Sklenili smo torej spravo, v kolikor je taka sprava mogoča mej sinovi jednega in istega naroda, ki pa v zvezi temu prisegajo na različna načela. V postopanju mogoča je skupnost, v načelih nikdar. V teh načelih pa je mej klerikalno stranko in mej napredno stranko tolika razlika, kakor je ona mej ognjem in vodo. Kadarkoli sta ta dva dela mej sabo kako spravo, vselej je jedno požrlo drugo! Kadar si torej to spravo predočujem, mislim si vselej, da je naši stranki paziti na to, da njenega ognja ne pogasne klerikalna voda. (Pritrdjevanje.) In ta pozornost je toliko bolj opravičena, ko sedaj vidimo, da klerikalna stranka sprave ni sklenila z resno voljo, da jo je prej kot ne sklepala z namenom, da je spolnovala ne bode. Vse to se je pokazalo pri zadnji volitvi deželnega poslanca v Kranju in Škofjeloči, vse to se kaže tudi v tem, da klerikalna stranka prav pridno snuje nova konsumna društva, v katerih prodajajo naši mladi dušni pastirji svilnate rute, ali pa na vago sladkor in kavo! Najbolj pa je klerikalna stranka odkrila svoje namene s tem, da je našega knezoškofa pregovorila k izdaji božičnega pastirskega lista, in oziroma k ustanovitvi katoliškega gimnazija v Ljubljani. Naj nam je oseba našega knezoškofa še tako simpatična, njegov božični pastirski list je pravi vdarec v lice naši stranki. Ta pastirski list je dokaz, da hoče duhovščina v naši deželi prav vse v svojo pohlepno roko dobiti, da si hoče duševno podjarmiti ne samo kmeta, nego tudi razumnika. Ker odločno pripoznam, da bi bila za kranjsko deželo, za slovenski narod in za vsacega Slovenca posebej največja nesreča, če bi naša duhovščina nas vse v roko dobila, izjavljam, da se hočem do zadnjega diha braniti proti tako imenovanim škofovskim zavodom in če bi komu v deželni zboru na misel prišlo tisto beračenje, ki se sedaj po deželi mej starimi ženicami zistematično vzdržuje, prenesti tudi v našo deželno zbornico, dobil bode v meni najkrutejšega odpornika. (Živahno odobravanje.)

Ne vem koliko časa še ostanem v deželni zboru; naj pa ostanem malo ali dolgo časa, vsikdar bodem ponižen pa odločen služabnik ene misli, ki mi preprega dušo in srce. To je služabnik hočem ostati liberalne misli, ki ima dandanes v Sloveniji le malo odkritosrčnih zastopnikov, ki pa je narodu slovenskemu tako potrebna, kakor so potrebna zdravila bolniku! Kakor skala mi stoji prepričanje, da je Slovenec brez svobodoljublja mrtev, da nima prihodnosti, in da je zgubljen, in naj postane deležen vseh blagoslovov naše duhovščine! Slobodoljublje in ljubezen slovenske narodnosti na jedni strani na drugi strani pa ljubezen do avstrijske države, ki Slovencem daje jedino garancijo do obstanka, v tem se kaže moj program. Na podlagi tega programa sem bil voljen v deželni zbor; temu programu se ne bodem nikdar odtujil; z njim v političnem gibanju živim in umrjem. V tem pogledu ne poznam nikake sprave: če vam je tak poslanec všeč, štel si bočem v čast vaše mesto še dalje

v deželni zboru zastopati; če vam pa ni všeč, potem bodem znal kaj mi je storiti. Svobodoljublje mi je vodilna zvezda, v njo upiram svoje poglede, od nje ne odpadam nikdar, in tudi na ljubo svojim volilcem ne, in če bi vsi soglasno to zahtevali. S tem končam svoje današnje poročilo! (Živahno odobravanje.)

Ko je potem poslanec odgovoril na različna vprašanja, mu je zbrani shod na predlog gospoda dr. Mencingerja soglasno izrekel polno zaupanje.

Run na Ilovsko hranilnico.

Kakor se sedaj vidi iz raznih poročil poučenih listov o stanju in gibanju gališke hranilnice, se bode ta vkljub hudim navalom od strani vložnikov, katere je morala prestati v zadnjem času, skoraj gotovo obdržala, in vložniki ne bodo izgubili svojega pri njej naloženega denarja, ter se bode končna izguba pokrila iz rezervnega zaklada.

V splošno pomirjenje vložnikov in njih zastopnikov je vlada sama storila potrebne korake, in ces. namestnik, grof Pininski, je izdal na predsednika višjih sodišč v Ljubli in v Krakovu, na župana teh dveh mest in na vsa glavarstva sledeče pismo:

„Izvedel sem, da je mnogo oseb, katere imajo v sodnem depotu vložne knjižice gališke hranilnice, pri višjesodnih predsedništvih, kakor tudi pri predsedništvih dež. in kolegijalnih sodišč poizvedovalo o stanju premoženja tega zavoda oziroma zahtevalo, naj se dotični depoti realizirajo. Sklicuj se na pol uradni komuniké, kateri je bil razglašen v „Gazeti Lwowski“, prosim, naj slavno predsedništvo izda takoj pomirljiv dopis na vsa podrejena sodišča z zagotovilo, da se imeteljem vložnih knjižic gališke hranilnice glede varnosti njihovega kapitala ni prav ničesar bati, tako da nikakor ni potrebno, dvigniti dotičnih vlog, ker je nadaljni obstanek gališke hranilnice in nje nadaljno normalno funkcioniranje popolnoma osigurjeno.“

Istotako poslal je predsednik višjega dež. sodišča v Ljubli, vitez Tchornicki, njemu podrejenim sodiščem naslednjo okrožnico:

„Predsedništvo ces. namestništva, kakor tudi višjesodno predsedništvo je izvedelo, da so poročila listov o gališki hranilnici vznemirila tudi one stranke, katere imajo vložne knjižice gališke hranilnice v sodnem depotu, in da so mnoge stranke pri sodiščih prve stopnje se oglašile z vprašanji o položaju rečene hranilnice, oziroma z zahtevo, naj se realizujejo vložne knjižice gališke hranilnice. Vsled tega obveščam vsa kolegijalna in okrajna sodišča, da je gosp. namestnik zagotovil višjesodno predsedništvo, da se imeteljem vložnih knjižic gališke hranilnice glede varnosti njihovega kapitala ni prav ničesar bati, in da ni prav nič potrebno dvigati te vloge, ker je obstanek gališke hranilnice in njeno nadalnje pravilno funkcioniranje popolnoma zagotovljeno. Ker bi z ozirom na ta položaj nkratno realiziranje mnogih vložnih knjižic, ki se nahajajo v sodnem varstvu in so lastnina nesamostojnih oseb, moglo povzročiti eventualne izgube ne samo hranilnici, nego tudi lastnikom vlog, se mi zdi potrebno, da nedotaknjeni se pravice in dolžnosti sodišč, ki kot varuška in kuratelna oblastva, zaslišavši nasvete varuhov in kuratorjev o nalaganju imetja nesamostojnih oseb, samostavno odločajo, sodiščem priporočam, naj uplivajo pomirljivo na stranke, katere glede hranilnice poizvedujejo ali realiziranje svojih vložnih knjižic zahtevajo. Vsebinske te okrožnice naj se nemudoma naznani vsem varuhom in kuratorjem, kateri imajo vložne knjižice njihovemu varstvu izročenih oseb v sodnem depotu.“

Ti vladni koraki imeli bodo gotovo dober uspeh in obvarujejo korist hranilnice kakor tudi korist vložnikov.

V Ljubljani, 6. februarja.

Kriza na Ogerskem.

Cesar je poklical na avdienco ogerskega honvedskega ministra, baron Fejervarya in Kolomana pl. Szella. Te dve avdienci sta v zvezi s kompromisnimi pogajanjimi ogerske vlade z opozicijo. Listi smatrajo avdienci za dober znak, da krona noče, da bi se pretrgala pogajanja, dokler je še vsaj nekaj upanja. Baje se gre sedaj pred vsem za to, da se dobi modaliteta, s

katero se dovoli tudi sedanjemu kabinetu indenniteta za razne provizorije. Opozicija je že mnogo odnehala, in po zaslugi pl. Szella se najde še ta modaliteta, in to tem lažje, ker je Banffy le še figurant na ministrskem stolu. Opozicija je Banffy obljubil, da vlada ne misli razpustiti državnega zbora ter razpisati novih volitev. Listi javljajo, da je Szell na opetovana vprašanja, ali bi prevzel vodstvo bodoče vlade, odgovoril negativno, ter sodijo, da postane Banffyjev naslednik honvedski minister, baron Fejervary.

Zbliževanje Francozov in Nemcev.

Prvič po 1. 1870. se je pripetilo te dni, da je dospela nemška bojna ladija v francoski pristan, ko sta se kar dve nemški bojni ladiji ustavili v algerski luki Oran. Francoski vojaški poveljnik v Oranu, general Ondry, je šel na vojni ladiji na poset, nemški častniki, pomorščaki in kadetje pa so prišli na kopno ter bili od Francozov najljubeznivejši sprejeti. Ta mejsebojna prijaznost v Oranu vzbuja v nemškem in francoskem časopisju nado, da izgine prav kmalu tudi zadnji sled sovražstva radi nesrečne vojne l. 1870. Celo „Liberté“, ki nima sanjarskih urednikov, meni, da se dožene sprava mej sosednima državama, ter da čutijo to že danes Angleži, ki so postali nakrat milejši in strpljivejši v svojih zahtevah. Francoska vlada — piše „Liberté“ — naj se dogovori z nemško vlado glede vseh izvenevropskih vprašanj, da postopati potem solidarnostneje kakor sta postopali v aferi Transvaalski.

Razoroževalna konferenca.

Opetovano se je sporočalo, da program za razoroževalno konferenco nikakor še ni definitivno določen. „Pol Corr.“ se javlja sedaj iz Peterburga, da se vrše mej ruskim zunanjim ministrom, Muravjem ter mej zastopniki na ruskem dvoru akreditiranih vlastij posvetovanja, da se določi končni vzpored za razoroževalno konferenco. Podlaga teh sej je nedavno objavljeni komuniké ruske vlade v tej zadevi. Baje se je nađejati, da se zastopniki vlastij kmalu zjedinitjo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. februarja.

— **Osebnosti.** Gospa grofinja Matilda Coronini-Cronberg v Gorici je dobila Elizabetin red druge vrste. — Davkar g. Feliks Milotič v Tolminu je povodom njegovega umiroljenja dobil naslov glavnega davkarja.

— **Slovenski postulat.** „Münchener Neueste Nachrichten“ imajo veliko skrb s slovenskimi postulati. Mej drugim poročajo, da še nismo nič bistvenega dosegli, kar je gola resnica, in da ostane pri celovškem učiteljsčcu vse kakor je. Poročajo pa tudi še nekaj več. Pravijo namreč, da zahtevajo Slovenci odstranitev celovškega okrajnega glavarja, barona Mac Nevina, „ki je slovenskega jezika v govoru in v pisavi popolnoma zmožen“ (no! no!), in da skušajo spraviti na njegovo mesto uradnika, ki je sicer Nemec in ne zna nobene besede slovenski, zato pa je klerikalnega mišljenja. Prav radovedni smo, koliko je resnice na tem poročilu monakovskega lista.

— **Z „bialej“ Ljubljani.** Prof. Roman Zawiliński v Krakovu, ki je bil posetil lanske jeseni našo „belo“ Ljubljano, priobčil je za Slovence prav laskavo poročilo o tem posetu v „Kurjeru Warszawskemu“, dne 25. januarja 1899 s sledečimi odstavki: Miasto Lublana z zamku (z gradom). — W redakcji „Slovenskego Naroda“. — „Narodni dom“. — „Rudolfinum“ muzeum krajowe. — W pracowni Gangla. — Teatr. — Poeta Aškerc i archiwum miejskie. — Żupan Iv. Hribar. — Szkoła przemysłowa i rzeźby Repića. — „Matica slovenska“ i prof. Levec. — Obserwatorjum trzęsien zemi. — Profesorskie kółko. — Poznajmy sie! — Pod adresem jadacych na Riwere.

Repertoire slovenskega gledališča.

Jutri, v torek se bo igrala prvič izvirna narodna igra v petih dejanjih s petjem, „Rokovnjači“. Velezanimiva snov jednega najpopularnejših slovenskih romanov je znana vsakemu omikancu, in imeni Jurčič-Kersnik sta najboljša priporočila za to narodno igro. Glavne vloge so v rokah g. rež. Inemanna, ki igra Nandeta, vodjo rokovnjačev v Črnem grabnu nad Kamnikom, g. A. Verovška, ki igra originala Blaža Mozola, g. A. Danila, ki bo pred-

stavljaj „Rajtguzna“, g. Deyla, ki ima ulogo Štefana Poljaka in gđ. Ogrinčeve, ki igra Polonico. Razen teh sodelujejo vse prve moči pri drami, operni ženski in moški zbor ter nekaj najboljših učencev dramatične šole. Drama je prav skrbno pripravljena. Nekateri igralci so si oskrbeli iz kamniške okolice izvirna oblačila in pokrivala. Pevske točke so razdeljene na I. dejanje (ženski zbor „Mladi vojaki“ po Jos. Stritarjevem besedilu in „Pesem o vinu“, poje g. Fedyczkowski in moški zbor.) na II. dej. (samospjev Polonice poje gospa Polakova ter kuplet, poje g. VI. Housa) in na IV. dej. (pesem None, poje gospa Polakova in mešani zbor.) Zanimanje za to narodno igro je najsposnejše ter se vstopnice prav dobro prodajajo.

— **Slovensko gledališče.** V korist kapelniku slovenske opere g. H. Benišku, ki si je pridobil neprecenljivih zaslug za razvoj in napredek slovenske opere, so peli v soboto „Aida“. Gospod kapelnik je bil precej, ko je stopil za svoj pult, burno pozdravljen. Solisti in solistke so mu poklonili velik lovorjev venec, a ženski zbor lep šopek — oba sta imela trakove z napis. Naše občinstvo pa, ki je imelo največ užitka od Beniškovega truda, se mu je v zahvalo na njegovem častnem večeru izkazalo — nehvaležno. Gledališče je bilo namreč slabo obiskano, kar obžalujemo toliko bolj, ker je „Aida“ uspela prav izborna. Dobro je pela gđ. Stropnicka, ki nam je v ti ulogi bolj kot prej ugajala, tudi zaradi živahnosti igre. Občinstvo jo je večkrat s posebnim aplavzom odlikovalo. Zares izborna je bila zopet gđ. Radkiewicz, ki se je popela do najpopolnejšega uspeha v četrtem dejanju. Fino je pel in igral g. Rasković ter je žel precej po uvodni pesmi posebno zahvalno. Vse priznanje zasluži tudi gg. Noll in Fedyczkovki, ki sta vsak svojo ulogo docela obvladala. Zbor in orkester bi bila lahko boljša. —a—

— **Poročila** sta se gospod Josip Štrukelj, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani z gosp. Marico Pesjakovo. — Notarski kandidat Alojzij Pegan v Ljubljani z gosp. Zofijo Vavpotičevo iz Novega mesta. Čestitamo!

— **Deputacija goriških učiteljev** se je v soboto odpeljala na Dunaj, kjer je imela včeraj avdienco pri ministerskem predsedniku in pri naučnem ministru. V deputaciji so 4 zastopniki Goriške in 2 zastopnika Istre. Deputacija se na Dunaju pridruži zborovanju avstrijskih učiteljskih društev.

— **„Slavčeva“ maskarada**, ki se je vršila sinoči v Sokolovi telovadnici pod naslovom „V ljubljanskem Pratru“, se je obnesla v vsakem oziru kar najlepše in najpopolnejše. Odboru „Slavca“ je treba odkrito priznati, da ima izvrstne aranžerje, ki imajo za take prilike vedno najizvirnejše ideje in ki znajo te ideje tudi vselej prekrasno realizirati. Pod predsedstvom vzorno delavnega g. Dražila si je umelo pridobivati vrlo pevsko društvo „Slavec“ vedno večje in širše simpatije med ljubljanskim občinstvom, in gotovo se ne motimo, ako trdimo, da si je pridobilo društvo prav s svojimi originalnimi maskaradami največ ugleda in popularnosti. Sinočna maskarada „Slavca“ je privabila prav izredno veliko število ljudi v „Narodni dom“, in zastopani so bili vsi, tudi najboljši sloji, došla so premnoga ljubljanska narodna društva v svojih opravah, prisotna je bila večja skupina častnikov raznih ljubljanskih polkov, ter mnogo gospodov in dam naše umetniške družbe itd. Za danes omenjamo samo še to, da so napravile Kramaršičeve dekoracije najlepši efekt, da je plesalo — pod vodstvom gosp. Zirkelbacha — I. kadrijo 50, II. pa nad 80 parov, da je bilo mnogo in prav elegantnih mask, in da je trajala najživahnijša zabava prav do zgodnjega jutra. Več jutri.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je izročil predsednik kupčijski komori, veletržec g. Iv. Perdan 200 gld. To je njegov opetovani dar ob kupčiji z „Vžigalicami družbe sv. C. in M. v Ljubljani“. Vrlemu domoljubu vsa slava!

— **Umrli** je včeraj zjutraj v Vačah vpokojeni nadučitelj g. Fran Pernel, star 75 let. Pokojnik je svoj čas poleg svoje službe tudi marljivo iskal prazgodovinske stvari v okolici Vač in si pridobil velikih zaslug za kranjski deželni muzej.

— **Koncert v dobrodelne namene**, ki ga je včeraj v proslavo bitke pri Oeverseeu priredil častniški zbor 27. pešpolka v filharmonijski dvorani, je uspel prav dobro. Vojaška godba je pod vodstvom novega kapelnika g. Teodorja Christofa izvajala vse točke vzporeda, med katerimi so bile le izbrane skladbe višje glasbene vrednosti, jako dovršeno. Gosp. kapelnik se je pokazal spretnega dirigenta in tudi kot izvršujoč umetnik pridobil glasno pohvalo za krasno svirani prvi del „Fantasia appassionata“. Tudi gmotni uspeh koncerta utegne biti dovoljen, ker je bil dobro obiskan in smo opazili med obiskovalci poleg deželnega predsednika barona Heina, knezoškofa dr. Jegliča, diviz. poveljnika fml. H. H. Schmanna mnogo najvišjih vojaških in civilnih dostojanstvenikov, ki so počastili koncert s svojim posetom.

— **Plesni klub trgovskih uslužbencev** je priredil v soboto zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ z vojaško godbo svoj zaključni venček, ki se je obnesel sijajno Plesna reditelja, g. Knific in g. Kenda, sta se jako trudila, da je bila zabava najživahnijša. Prvo četvorko je plesalo 22 parov. Ples je trajal do polu 7. ure zjutraj.

— **Obrotno gibanje v Ljubljani.** Pretečeni mesec pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Kranjska stavbinska družba, Levstikove ulice št. 15, tovarno za stavbinsko mizarstvo; Zupan Anton, Stari trg št. 18, gostilniški in krčmarski obrt; Kastelic Josip, Vodnikov trg št. 4, krojaški obrt; Simšič Alojzija, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Bizjak Anton, Marije Terezije cesta št. 26, mizarski obrt; Jeriha Marija, Florijanske ulice št. 35, prodajo čaja; Mrzel Ivan, Vodmat št. 4, gostilničarski in krčmarski obrt; Glasič Franc, Poljanska cesta št. 17, snaženje okenj in stanovanj. — Opuštili pa so obrt in sicer: Kauschegg Karol, Dunajska cesta št. 18, trgovino s špecerijskim in drobnim blagom; Mlakar Ignacij, Ključarske ulice št. 5, gostilničarski in krčmarski obrt; Majcen & Bohinec, Dunajska cesta št. 5, trgovino z bicikli; Škarjevec Katarina, Florijanske ulice št. 48, prodajo jedil, kuhane kave in čaja; Mikuz Anton, Kolodvorske ulice št. 3, trgovino z deželnimi pridelki; Ziegler Marjeta, Vodmat št. 4, gostilničarski in krčmarski obrt; Simšič Alojzija, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Podlesnik Ivan, Stari trg št. 20, prodajo usnja na drobno in črevljarski obrt; Sterle Jakob, Sv. Petra cesta št. 40, skuho; Schober Jakob, Dunajska cesta št. 8, trgovino s špecerijskim in materijalnim blagom ter prodajo žganih opojnih pijač; Frelih Katarina, Sv. Petra cesta št. 23, kramarijo; Seliskar Marija, Karlovska cesta št. 18, sejmarstvo z drobnim blagom; Schranz Josipina, Križevniške ulice št. 6, žensko krojaštvo; Kostelac Ivana, Križevniške ulice št. 7, prodajo sodovice; Alisel Justina, Židovska steza št. 6, žensko krojaštvo; Kavčič Ivan, Tržaška cesta št. 30, vrvarski obrt; Komotar Minka, Mestni trg, branjarstvo; Kržč Marija, Opekarska cesta št. 12, branjarstvo in prodajo piva v steklenicah; Bonač Miha, Mestni trg št. 17, izdelovanje glavnikov; Kanc Alojzij, Dunajska cesta št. 42, trgovino z lesom; Fettich-Frankheim, Reber št. 7, žensko krojaštvo; Več Ivana, Pogačarjev trg, trgovino s krojnim blagom; Kutny Miha, Vodmat št. 108, branjarstvo in prodajo piva v steklenicah; Wostner Ivan, Vodmat št. 42, kleparski obrt.

— **Grško-katoliška cerkev v Metliki.** V Metliki se je ustanovil poseben odbor za zgradbo grško-katoliške cerkve v tem mestu. Število h grško-katoliški veri spadajočih prebivalcev je namreč v Metliki precej na raslo in bo še raslo, ker so mnogi žumberčani po materijalnih razmerah prisiljeni, da se tja presele. Hrvatska vlada je že dovolila nabiranje prostovoljnih prispevkov v ta namen, a tudi Metličani hočejo bratsko podpirati prizadevanje svojih someščanov grško-katoliške vere. Odboru stojita na čelu veleposestnik g. Dako Makar v Metliki in grško-katoliški župnik g. Elija Hranilović v Kaštu.

— **Maskarada „Narodne čitalnice v Kranju“**, se bode vršila v društvenih prostorih v soboto 11. februarja t. l. Začetek ob polu 9. uri zvečer. Vstopnina: Členom 30 kr., nečlenom 60 kr. za osebo; nekostumovani, izvzemši gardedame, plačajo 50 kr. globe. Pri plesu svira oddelek vojaške godbe c. in kr. pešpolka baron Beck št. 47. Vstop dovoljen je le z vstopnico, ki se dobi pred

veselico pri društvenem podpredsedniku g. Ferd. Sajovicu, na veselični večer pa pri blagajni.

— **Krojaško zadrugo** so ustanovili Slovenci v Gorici. Zadruga otvori prodajalno suknene in krojnega blaga.

— **Žganje ga je ubilo.** Kajžar Fran Petič iz Budanja pri Postojni si je dne 29. m. m. privoščil kar dva litra „ruma“ in je vsled tega še tisto noč umrl.

— **Moško pevsko društvo „Kranj“** priredi v nedeljo dne 12. svečana t. l. ob 8. uri zvečer pevsko veselico s plesom pri gosp. F. R. Sajovicu „Nova pošta“ v Kranju. Odbor vabi k mnogobrojni udeležbi.

— **„Celjski Sokol“** priredi v nedeljo dne 12. t. m. v „Narodnem domu“ v Celju veliko maskarada. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 1 krona za osebo.

— **Prebivalstvo Reke.** Po zadnji uradni (madjarski) statistiki šteje Reka z okolico 29.494 prebivalcev, in sicer je med temi 13.012 Italijanov, 6995 „Iliriv“, 3766 Hrvatov, 28 Srbov, 2780 Slovencev, 1495 Nemcev in 1062 Madjarov. Kaj da so „Iliri“, to lahko vsakdo ugan: madjarska statistika ni smela svetu priznati, da je večina Rečanov slovenska, t. j. celih 13.569 glav. Za Madjare so vpisani državni uradniki in redarji, Hrvate pa poznajo bržkone le v okolici, a Hrvati v mestu so jim „Iliri“. — Pri tej priložnosti bodi omenjeno, da so nasteli 1. 1891. v ogerski državi 94.679 Slovencev (70.912 na Ogorskem, 20.987 na Hrvatsko-Slavonskem in 2780 na Reki).

— **Izgubljene reči.** Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so tekom meseca januarja zglašene naslednje izgubljene reči: tri denarnice s skupnim zneskom 19 gld. 25 kr., zlata zapestnica, zlat obesek, volnena odeja, ženska pelerina, zlat prstan, košarica z ženskimi čevlji, srebrna zapestnica, svilen robec, ženska torbica, zlat naprsni gumb, zavoj čipk, črn dežnik.

— **Najdene reči.** Tekom meseca januarja bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene, oziroma oddane naslednje najdene reči: dve denarnici s skupnim zneskom 21 gld. 28 kr., zlat obesek, srebrna žepna ura, košarica s čevlji, pajlčja, par galoš, srebrna tobačnica, konjska odeja, trije dežniki, priročen voziček in — živ kozliček.

* **Jubilejno leto.** Vatikanski listi poročajo, da hoče Leon XIII. proklamirati 1. 1900. za jubilejno leto, ki bo trajalo od božiča 1899. l. do božiča 1900. l. Prvo jubilejno leto je bilo 1. 1300. (pod Bonifacijem VIII.), zadnje pa 1. 1855. (pod Pijem IX.)

* **Prestolonaslednica-vdova Štefanija ponesrečila?** Listi so poročali, da je Štefanija, ko se je peljala na kolesu v družbi dveh dvornih dam iz Trsta v Miramar, vrgel neki za njo dospeli kolesar na tla ter jo povozil, ne da bi jo pri tem posebno poškodoval. Sedaj se zatrjuje, da ponesrečena dama ni bila Štefanija.

* **Smrt ciganke.** Te dni je umrla v neki gostilni dunajskega Novega mesta ciganka Mimi Berger. Njen mož jo je položil v železno rakev. Obekli so jo v svilnato obleko, v krsto so deli dragocenosti in mošnjiček z denarji. Pogrebni sprevod se je vršil z največjo sijajnostjo, osobito je vzbujala pozornost fantastična obleka cigankov.

* **Požigalca umorili.** „Agramer Ztg.“ piše v predzadnji številki: V Ludbregu (Hrvatsko) je hotel hišo zažgati svojemu bratu, Pavletu Brabceviču iz Ivanca, kmet Izajlo Brabcevič. Ta zločin je hotel izvršiti dne 15. m. m. Zažgal je malo slame ter jo vrgel pod streho. Ljudstvo je hitro ogenj opazilo in pogasilo, ujelo Izajla Brabceviča in ga tako neusmišljeno pretepal, da je drugi dan dušo izdajnil. Umorjeni je bil bolan na umu.

Književnost.

— **„Učiteljski Tovariš“.** Št. 4. Vsebina: —ič: Podržavljenje ljudske šole. — Fr. Levec: Popotno poročilo. — XXX. občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — Naši dopisi. — Vestnik.

— **Izvestja muzejskega društva za Kranjsko.** Vsebina 6. sešitka. 1. Dr. Fr. Kos: Iz zgodovine Jugoslovanov v šestem stoletju po Kr. 2. A. Koblar: Čegav je Žumberk? Mali zapiski. 1. K.: Kresliča na Kranjskem 1618. l. 2. V. S.: Slovenščina v ljub-

ljanski mestni hiši pred 200 leti. 3. A. K.: Starinske najdbe pod mestom Kranjem. 4. K. in D. L.: Slovestvo. Slike. Izkopine pod mestom Kranjem.

Telefonična in brzojavna poročila.

Deputacija učiteljev.

Dunaj 6. januarja. Deputacija slovenskega učiteljskega goriškega in istrskega je bila pod vodstvom dr. Gregorčiča pri Thunu in Bylandtu prav prijazno sprejeta. Izražene težnje so se zdele ministroma opravičene in oba sta izrazila svojo naklonjenost. Tudi dr. Kaizl je govoril z deputacijo jako ljubezno.

Demonstracija.

Dunaj 6. februarja. Krščanski socialisti so hoteli včeraj vprizoriti veliko demonstracijo pred parlamentom. Sklicali so v Prater shod državnih slug. Prišlo je samo katic 500 oseb. Na shodu so govorili poslanci Prochaska, Axmann in Bielowhaweck, kateri so zlasti ministerskega predsednika Thuna in ministra Kaizla strastno napadali. Prochaska je rekel, naj gre grof Thun na češko krave mlest, ker o politiki ničesar ne razume, Axmann pa je očital Kaizlu, da je zatajil svojo preteklost. Po shodu so se udeležniki napotili pred parlament, da ondu demonstrirajo, a policija jih je še poprej razgnala.

Ravnopravnost v Šleziji.

Dunaj 6. februarja. Iz Opave se poroča, da je pravosodni minister Ruber izdal novo jezikovno naredbo za Šlezijo, s katero razveljavlja določbo Pražakove naredbe iz 1. 1892., da je samo tistim češkim in poljskim strankam dostavljati češka oziroma poljska sodna povabila, o katerih misli sodnik, da nemškega jezika niso zmožne. Po novi naredbi se morajo povabila izdajati strankam v njihovem jeziku, ne glede na to, če misli sodnik, da so kacega družega jezika zmožni ali ne.

Razpuščeno društvo.

Gradec 6. februarja. Namestništvo je razpustilo Rokitanskega „Bauernbund“, ker je prekoratil svoj delokrog.

Nemške stranke na Tirolskem.

Inomost 6. februarja. Tirolske nemške stranke, izvzemši klerikalno, so imele tukaj skupen strankarski shod, na katerem so se izrekle za nadaljevanje obstrukcije, dokler se ne uveljavi nemški državni jezik. Protestovale so proti porabi § 14. in izrekle nemški klerikalni stranki nezaupnico.

Ogerska kriza.

Dunaj 6. februarja. Pod cesarjevim predsedstvom imeli so včeraj domobranski minister baron Fejervary, minister Szechenyi in Kol. Szell posvetovanje, Fejervary in Szell sta poročala o pogajanjih radi kompromisa z ogersko opozicijo. Sklenilo se je zahtevati, naj opozicija dovoli še Banffyju indemiteto, in sklenilo se je, zagotoviti junktim mej revizijo državnozbornskega opravičnika in kurijalnim sodiščem v volilnih zadevah.

Budimpešta 6. februarja. Sodbe o položaju so zopet optimistične in se pričakuje, da pride pred koncem meseca februarja do sprave. V liberalnih krogih vlada mnenje, da se opozicija uda, a zatrjuje se, da se more skleniti mir, samo če opozicija dovoli sedanji vladi vse provizorije. Kot naslednika barona Banffyja prideta v poštrev samo Fejervary in Szell.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

„Hotel sem Vam samo povedati, gospica,“ je šepetal, „da ste me s prvim pogledom očarali, da Vas ljubim, odkar Vas poznam!“ In med tem, ko se je že teta približevala, in se je voz, kateri se je že začel polagoma naprej pomikati, zopet ustavil, je še dostavil: „Imeli me boste za bedaka, a govorim resnico!“

Ni ji bilo več mogoče, mu odgovoriti, ker teta je bila že pri njih in je z glasnimi očitaji zahtevala, da naj Štefanija izstopi.

Štefanija tudi ne bi bila mogla odgovoriti. Bila je prav brez sape od strahu in iznenadenja. Popolnoma neprimerno, do cela neverjetno in predrzno se ji je zdelo tenoristovo postopanje. A vendar ji je ugajalo, in malo da ni tega pokazala s pogledom, a pobešila je oči in molčala.

Končno — kdo in kaj je bil gospod Breton? Najprvo prav čeden mladenič, vitke postave z lepo rumenkasto brado, lepega vedenja, olikan in moder. Kaj je delal in bil, ji je bilo tako neznano, kakor njegovo krstno ime in njegova rodovina. Samo da jo ljubi, to je vedela. To ji je ta čas že večkrat ponovil. Prav, prav rada bi bila kaj več o njem izvedela in dostikrat si je s tem belila glavo. Gotovo je bil iz dobre rodbine. A zakaj je tako trdovratno molčal o stvarih, katere jo sicer niso tako močno zanimala, kakor to, kar je o njem vedela, a katere vendar tudi niso bile zanjo tako brezpomembne. Ko je bila necega dne teta tako neprevidna in je peljala Štefanijo v neko slaščičarnico, dala si je le-ta adresno knjigo pokazati. Tu pa je bilo nad dvesto Bretonov, a ni jeden izmed ni bil vpisan kot „tenorist“. Takrat je prišla Štefanija, katera drugače s svetom ni bila nezadovoljna, do spoznanja, da je naslovna knjiga brez slik vendar prav nepopolna stvar.

Tenorist je prihajal k skušnjam redno za pol ure prekasno. Seveda je bil izredno siguran pevec in ni nikdar provzročil motenja. A zakaj ni prihajal pravočasno? Je li imel toliko posla? Ali je bil zadržan? In zakaj ni poskusil priti k njej v hišo? Seveda bi bil potem moral povedati, kdo in kaj da je. Morda — morda zaradi tega ni prišel.

(Dalje prih.)

100.000 kron, 25.000 kron in 10.000 kron so glavni dobinki velike jubilejne razstavne loterije. Svoje p. n. čitatelje opozarjamo, da se bodo ti dobinki tudi v gotovini z 20% odbitkom izplačali in da bode žrebanje nepreklicno dne 18. marca 1899.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATSONI, Dunaj.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 56. Dr. pr. 918.

V torek, dne 7. februarja 1899.

Izvirna igra! Privikrat: Izvirna igra!

Rokovnjači.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih, po Jurčič-Kersnikovem romanu. Režiser R. Inemann. Izvirne vloške pojé: gospa I. Polakova, g. M. Fedyczkowski, g. VI. Housa. Sodeluje moški in ženski operni zbor.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7.30. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

V petek, 10. februarja: „Tri pare črevljev“.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo hišna štev. 22 v Besnici, vlož. štev. 60 in 139, kat. oec. Javor cenjeno 2485 gld. in 191 gld., dne 11. februarja v Ljubljani.
Martina Stepica iz Velike Dobrave, zemljišče vlož. štev. 686, dež. deske kranjske, cenjeno 428 gld. in 31, dne 13. februarja v Ljubljani.
Frančišek Berle zemljišče vlož. štev. 71, kat. obč. Stranje, cenjeno 1091 gld. 50 kr. in Frančeta Pirša zemljišča v Smartnem, cenjena 1114 gld. 70 gld. in 120 gld., oba dne 15. februarja v Kamniku.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 31. januarja: Franc Sešek, strojni mojster, 25 let, Rimska cesta št. 20, jetika.

V hiralnici:

Dne 2. februarja: Ana Irlah, gostija, 84 let ostarelost.

V otroški bolnici:

Dne 31. januarja: Angela Pregelj, sirota, 13 let, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 30. januarja: Leopoldina Mizelli, pivovarjeva hči, 12 let, vnetje možganske mrene.

Dne 1. februarja: Ivan Kovač, mitničar, 64 let, bula.

Tržne cene v Ljubljani

dne 4. februarja 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica	10 50	Špeh povojen kgr.	70
Rž	8 50	Surovo maslo	90
Ječmen	7 50	Jajce, jedno	24
Oves	6 50	Mleko, liter	7
Ajda	8 50	Goveje meso, kgr.	38
Proso	8	Telečje	63
Koruza	6	Svinjsko	58
Krompir	2 60	Koštrun	40
Leča	12	Pišanec	60
Grah	8	Golob	30
Fižol	11 50	Seno	100 ko. 2
Maslo	96	Slama	1 60
Mast	70	Drva, trda	6 50
Špeh frišen	65	Drva, mehka	4 50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji arčni tlak 756,9 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
4.	9. zvečer	737,2	— 5,4	sl. jzhod	jasno	0,0 mm
5.	7. zjutraj	738,3	— 10,6	sl. jzhod	megla	0,0 mm
6.	2. popol.	734,2	— 3,7	sr. jug	sk. oblak.	0,0 mm
7.	9. zvečer	731,6	— 3,4	sr. sever	jasno	0,0 mm
8.	7. zjutraj	733,0	— 7,2	sr. sszh.	jasno	0,0 mm
9.	2. popol.	733,7	0,9	sl. jzhod	skoro obl.	0,0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje — 2,9° in — 5,9°, normale: — 1,3° in — 1,2°.

Dunajska borza

dne 6. februarja 1899.

Skupni državni dolg v notah	101 gld.	60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	30
Avstrijska zlata renta	120	10
Avstrijska krona renta 4%	102	20
Ogerska zlata renta 4%	119	75
Ogerska krona renta 4%	97	90
Avstro-ogerske bančne delnice	921	50
Kreditne delnice	361	50
London vista	120	40
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	92
20 mark	11	78
20 frankov	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	50
C. kr. cekini	5	68

Pisarica za loterijo

se išče.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(204-4)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Cur h, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kečevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. sveder. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 6. uri 46 m. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipakega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curia, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sveder osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in Kečevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. sveder. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m.

(1)

Stanovanje

na Kongresnem trgu št. 12

obstoječe iz 4 sob s pritliklami se odda s 1. majem t. l.

Več se izve pri hišniku istotam. (243-2)

Trgovski pomočnik

19 let star, z dobrimi spričevali, manu-fakturist in nemškega jezika v besedi in pisavi ter v računstvu, želi premeniti svojo službo in lahko takoj vstopi.

Ime pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“.

(248)

Spretna

blagajničarica

(kasirka) in prodajalka, zmožna slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi ter v računstvu, želi premeniti svojo službo in lahko takoj vstopi.

Vpraša naj se pri upravništvu „Slov. Naroda“ pod šifro „K. št. 99“.

(247)

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka!

(21-29)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po gld. 1.—
1 steklenica pristnega Jamaika ruma 0-50
1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja 0-06
1 publika prave angleške carske molande 0-50
1 steklenica pristnega finega konjaka 1-40

Brez tekmece!

Vsak ponedeljek in torek

se sprejemajo

naročila na krape iz Donave,

fogoše, šila, postrvi

za petek

pri trdki (129-3)

Kham & Murnik.

Lepo, v I. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz 5 sob, velike predsobe, velike, svetle kuhinje, jedilne shrambe, podstrešja, kleti in drvarnice, se odda takoj ali s 1. majem.

Zmerna najemščina, poseben vhod, vodovod v kuhinji.

Pojasnili v hiši Emonska cesta št. 2 v veži na levo.

(130-5)

Josip Štrukelj

c. kr. poštni oficijal

Marica Štrukelj rojena Pesjak

poročena.

Ljubljana

dne 5. februarja 1899.

Hamnagorica

Alozij Pegan

notarski kandidat

Zofija Pegan rojena Vaupotič

poročena.

Ljubljana

dne 4. svečana 1899.

Rudolfovo

(250)

Št. 2472.

Volitveni razpis.

(233-2)

V smislu § 7 postave zastran obdelovanja ljubljanskega mahu z dne 23. avgusta 1877. leta, daje se s tem na znanje, da je imenik močvirskih posestnikov katastrskih občin Trnovsko in Karlovska predmestje, Gradišče v Ljubljani in pa Štepanjevasi, kateri so opravičeni letos v glavni odbor za obdelovanje močvirja skupaj voliti dva odbornika in jednega namestnika, sestavljen in da se sme od 3. februarja t. l. naprej 8 dni pri podpisnem mestnem magistratu v navadnih uradnih urah pregledovati in proti njemu ulagati ugovore.

O ugovorih v pravem času vloženih razsojalo bo c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani.

Volitev odbornikov in namestnikov vršila se bode dne 14. marca 1899 od 9 do 12 dopoldne v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah v Ljubljani.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 26. januarja 1899

Zrebanje nepreklicno
dne 18. marca 1899.

1. glavni dobitnik 100.000 kron
2. glavni dobitnik 25.000 „
3. glavni dobitnik 10.000 „

vrednosti
p 20% odbitka.

Dunajske srečke à 50 kr. J. C. Mayer v Ljubljani.

priporočila (240-1)